

Pięć razy „tylko” – zawołanie Reformacji

W największym skrócie podstawowe zasady teologii protestanckiej, które zgodnie uznają zarówno kościoły ewangeliczne, reformowane, jak i ewangeliczne (w tym zielonoświątkowe), sprowadzają się do :

1. Tylko Pismo (Sola scriptura).

Jest to zasada wskazująca na źródło wiary. Mówi ona, że tylko Biblia może być autentycznym źródłem chrześcijańskiej doktryny, dostępnym dla wszystkich, czytany i rozważany przez wszystkich. Tak rozumiana Biblia jest bezpośrednim i jedynym w swoim rodzaju przesłaniem Boga do ludzi i nie wymaga uzupełniających interpretacji i dodatków. Pismo święte jest ostatecznym sprawdzianem prawdy.

2. Tylko wiara (Sola fide).

W tej zasadzie ogniskuje się protestanckie przekonanie, że człowiek jest usprawiedliwiony przed Bogiem tylko przez wiarę, a nie przez dobre uczynki, doświadczenia mistyczne, pośrednictwo instytucji religijnych i ich duchownych, itd. Myśl ta nie wyklucza pełnienia dobrych uczynków, ale twierdzi: „Wiara przynosi usprawiedliwienie i dobre uczynki”, w opozycji do : „Wiara i dobre uczynki przynoszą usprawiedliwienie”. Zgodnie z tą zasadą, każdy człowiek jest winny przed Bogiem, jest grzesznikiem z natury i tylko poprzez akt wiary może otrzymać dar przypisania mu sprawiedliwości Chrystusa.

3. Tylko łaska (Sola gratia).

Jest to zasada mówiąca, że zbawienie od Boga zostaje udzielone wierzącemu grzesznikowi, jako „niezasłużony dar”. Nie jest nagrodą za żadne dokonania człowieka. Zbawienie jest zamierzeniem Boga, dziełem Boga, do dokonania którego nikt nie mógł Boga skłonić albo coś do zbawienia wnieść; nikt nie może też zmniejszyć lub poszerzyć jego zakresu. Bóg zbawia świat z łaski – poprzez wiarę w Jezusa Chrystusa. W niektórych opracowaniach powyższa zasada jest łączona z poprzednią ze względu na ich ścisłą współzależność.

4. Tylko Chrystus (Solus Christus).

Zasada ta mówi o tym, że jedynie Jezus Chrystus jest pośrednikiem między Bogiem a ludźmi, a więc zbawienie nie jest możliwe za wstawiennictwem kogokolwiek innego. Z zasady tej wynika odrzucenie tradycyjnie rozumianego pośrednictwa kapłanów, świętych czy Maryi. Jedynie Chrystus ma godność i uprawnienia, by wstawiać się przed Bogiem za ludźmi. Zasada ta podkreśla również bezpośrednie prawo każdego chrześcijanina do kontaktu z Bogiem poprzez Chrystusa, do osobistej modlitwy i pogłębionej relacji. Według tej zasady, również Chrystus pozostaje w bliskim, aktywnym kontakcie ze swoimi uczniami we wszystkich ludzkich pokoleniach, aż do swojego powtórnego przyjścia (paruzji).

5. Tylko Bogu chwała (Soli Deo gloria).

Ta zasada mówi o tym, że jedynie Bogu może oddawana być wszelka chwała, ponieważ zbawienie dokonuje się z Jego woli i w wyniku Jego działania. Wiara w zbawcze dzieło Chrystusa na krzyżu wzbudzana jest w sercu grzesznika poprzez pracę Ducha Świętego, który przypomina i potwierdza opisane w Piśmie dzieło Boga. Skoro tylko Bóg zbawia, tylko Bogu należna jest cześć. Z zasady tej wynika odrzucenie przez protestantów kultu aniołów i świętych, a także relikwii i wizerunków, ponieważ człowiek powinien czcić Stwórcę, a nie stworzenie.

Opr. Pastor Henryk Karasiewicz